

4. Ситник Н.С., Козак С.І. Роль малого та середнього бізнесу на сучасному етапі розвитку економіки України. Причорноморські економічні студії. 2018. Випуск 26–1. С. 83–87. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/26_1_2018/18.pdf

Abstract: It has been established that small and medium-sized businesses play a key role in regional development, contributing to economic growth, job creation and improving social infrastructure. The main advantages of SMEs in regional development are considered. However, for its sustainable development, state support is necessary, including tax incentives and access to financing.

Keywords: region, potential, education, human capital, social stability

Науковий керівник:

Галунець Н.І.,

старший викладач кафедри

публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 338.43:004.7(477)

Інноваційні рішення для агробізнесу: цифровізація та автоматизація в умовах війни.

Вадим Островерх,

здобувач вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: у дослідженні розглянуто інноваційні рішення для агробізнесу, зокрема цифровізацію та автоматизацію, як ключові інструменти підвищення ефективності виробництва в умовах війни. Визначено основні перешкоди, такі як низька цифрова грамотність, обмежений доступ до інтернету та високі витрати. Наведено приклад агрохолдингу KERNEL, який через платформу Open Agribusiness надає фінансову підтримку партнерам-аграріям для оновлення виробничих потужностей, впроваджує сервіси точного землеробства.

Ключові слова: агробізнес, цифровізація, автоматизація, точне землеробство, продовольча безпека, IoT, дрони, KERNEL, Open Agribusiness, фінансова підтримка.

Сучасний агробізнес в Україні стикається з безпрецедентними викликами, зумовленими військовими діями. У цих умовах цифровізація та автоматизація стають ключовими інструментами для підтримки ефективності аграрного виробництва, збереження ресурсів та забезпечення продовольчої безпеки.

Україна входить у п'ятірку найбільших експортерів аграрної продукції в світі, є світовим лідером за експортом соняшникової олії та соняшникового шроту, займає другі місця за експортом ячменю та ріпака, а також третє місце за експортом жита та сорго. Загалом, аграрний сектор забезпечує до 40 % валютної виручки країни, що безпосередньо впливає на стабілізацію курсу національної валюти [2].

Війна стала каталізатором для активізації цифрових трансформацій у сільському господарстві. Використання сучасних технологій, таких як GPS-навігація, IoT (Інтернет речей), дрони та штучний інтелект, дозволяє фермерам оптимізувати виробничі процеси, зменшити витрати на паливо, насіння та добрива, а також підвищити точність обробки земель. Наприклад, точне землеробство (precision farming) дозволяє зменшити витрати на ресурси до 20-30%, що є критично важливим у умовах обмежених фінансових можливостей [2].

Крім того, сучасні технології дозволяють мінімізувати ризики для життя та здоров'я працівників. Наприклад, безпілотні літальні апарати та машини (дрони) дозволяють проводити моніторинг стану полів та виявляти небезпечні зони, заміновані або засмічені боєприпасами, без необхідності фізичного присутності людей. Це особливо актуально для деокупованих територій, де традиційні методи обробки землі становлять загрозу для життя аграріїв [4].

Основним бар'єром для впровадження інновацій є недостатній рівень цифрової грамотності серед аграріїв, а також обмежений доступ до інтернету в сільській місцевості. Крім того, високі витрати на обладнання та програмне забезпечення часто є недосяжними для малих та середніх фермерських господарств. Умови війни додатково ускладнюють ситуацію через руйнування інфраструктури та нестачу фінансування. Ще однією з ключових проблем у впровадженні цифрових технологій є недостатня кількість фахівців, які володіють необхідними знаннями та навичками для їх ефективного використання. Фермери, які бажають інтегрувати інноваційні рішення у свої господарства, часто стикаються з необхідністю спеціального навчання. Це вимагає не лише додаткових фінансових витрат, але й значного часу, що є серйозним бар'єром, особливо для малих та середніх господарств. Проте, необхідність державної підтримки, включаючи субсидії, навчальні програми та розвиток інтернет-інфраструктури, дозволить подолати ці перешкоди [4,3].

Цифрові рішення дозволяють значно підвищити продуктивність сільського господарства. Наприклад, автоматизовані системи поливу та збирання врожаю забезпечують стабільність виробництва навіть у складних умовах. Крім того, цифрові технології сприяють зменшенню впливу на навколишнє середовище за рахунок оптимізації використання добрив та пестицидів. Це особливо актуально в умовах війни, коли ресурси обмежені, а екологічна відповідальність стає одним із пріоритетів [3].

Умови війни вимагають швидкого адаптування аграрного сектору до нових реалій. Цифровізація та автоматизація стають не лише інструментами підвищення ефективності, але й засобом виживання для багатьох господарств. Перспективними напрямками є розвиток електронних торгових майданчиків для аграрної продукції, створення цифрових карт ґрунтів, а також впровадження блокчейн-технологій для забезпечення прозорості ланцюгів поставок. Ці інновації дозволять українському агробізнесу залишатися конкурентоспроможним на міжнародному ринку. Крім того, використання роботизованих систем для обробки землі на замінованих або засмічених

боєприпасами територіях дозволяє зберегти життя та здоров'я аграріїв, що є критично важливим у сучасних умовах [2,3].

Для великих агрокомпаній України стратегічними ініціативами є автоматизація та цифровізація бізнес-процесів, впровадження електронного документообігу, CRM-систем та інноваційних рішень. Яскравим прикладом є багатофункціональний портал Open Agribusiness, запущений агрохолдингом KERNEL. Ця платформа надає аграріям доступ до таких сервісів, як:

1) «Форвардна програма» надає партнерам фінансову підтримку від компанії для оновлення виробничих потужностей, підвищення врожайності та інших потреб.

2) Сервіс корекції Глобальної навігаційної супутникової системи (ГНСС) забезпечує високу точність роботи автоматизованої техніки всіх виробників у полі. Покриття мережі та доступність сигналів на території України постійно розширюються.

3) Сервіс «Агротехнології» надає доступ до передових аграрних практик, які впроваджує компанія KERNEL [1].

Цифровізація та автоматизація агробізнесу в умовах війни є необхідністю для підтримки економічної стійкості та продовольчої безпеки України. Незважаючи на численні виклики, такі як недостатня інфраструктура, фінансові обмеження та низький рівень цифрової грамотності, інноваційні рішення відкривають нові можливості для підвищення ефективності аграрного виробництва та забезпечення безпеки працівників.

Державна підтримка, інвестиції в інфраструктуру та навчальні програми для фермерів є ключовими факторами успішного впровадження цифрових технологій у сільському господарстві [4,3].

Список використаних джерел:

1. Кернел запустив онлайн-платформу Open Agribusiness для аграріїв. *AgroReview*.

URL: <https://agroreview.com/content/kernel-zapustyv-onlajn-platformu-open-agribusiness-dlya-ahraryiv/> (дата звернення: 03.03.2025).

2. Цифрові можливості аграрної економіки України у воєнний період / А. В. Шестакова та ін. *Економіка, управління та адміністрування*. 2022. № 3(101). С. 15–23. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2022-3\(101\)-15-23](https://doi.org/10.26642/ema-2022-3(101)-15-23) (дата звернення: 03.03.2025).

3. Юрчук Н. П., Кіпоренко С. С. ЦИФРОВІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ. *Agrosvit*. 2024. № 19. С. 53–62. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.19.53> (дата звернення: 03.03.2025).

4. Ярошук Р. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-58> (дата звернення: 03.03.2025).

Abstract: *The study examines innovative solutions for agribusiness, in particular digitalisation and automation, as key tools for improving production efficiency in times of war. The main obstacles, such as low digital literacy, limited access to the Internet and high costs, are identified. An example is given of the KERNEL agricultural holding.*

Keywords: *agribusiness, digitalisation, automation, precision farming, food security, IoT, drones, KERNEL, Open Agribusiness, financial support.*

Науковий керівник:

Гончаренко І. В.,

д-р екон. наук, професор

*кафедри публічного управління та адміністрування
і міжнародної економіки,*

Миколаївський національний аграрний університет

**СЕКЦІЯ: «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
БІЗНЕСУ»**

УДК 658.5

Впровадження методології Six Sigma для покращення операційних процесів на підприємствах

Софія Воробйова,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *одним із провідних підходів до оптимізації бізнес-процесів є методологія Six Sigma, яка спрямована на мінімізацію дефектів, зменшення варіабельності процесів та прийняття рішень на основі даних. У дослідженні розглядаються основні принципи та етапи впровадження Six Sigma на підприємствах.*

Ключові слова: *бізнес-процес, Six Sigma, підприємство, процес, рівень задоволеності споживача.*

У сучасних умовах глобальної конкуренції підприємства змушені постійно вдосконалювати свої операційні процеси для підвищення ефективності, зниження витрат і покращення якості продукції або послуг.

Методологія Six Sigma, що базується на даних, дозволяє компаніям покращувати якість своїх бізнес-процесів [1]. Це досягається шляхом виявлення та усунення дефектів, зменшення варіацій та підвищення рівня задоволеності клієнтів. Для цього використовуються статистичні інструменти та методи аналізу даних.

Основи концепції бережливого виробництва були розроблені японськими інженерами Тайічі Оно та Шигео Шінго в рамках виробничої системи Toyota.